

48. møde

Tirsdag den 29. januar 1985 kl. 13.00

Dagsorden:**1) Anden behandling af lovforslag nr. L 45:**

Forslag til lov om ændring af lov om styrkelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m.fl. (Ændring af klagebehandlingen m.v.).

2) Forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til statsministeren [om, hvilke konsekvenser regeringen agter at drage af betænkningen fra regeringens ungdomsudvalg, og hvilke initiativer regeringen agter at tage i anledning af FN's ungdomsår].

Af Nørgaard Sørensen (S) m.fl.

3) Første behandling af lovforslag nr. L 134:

Forslag til lov om ændring af lov om adgang til præsteembeder i folkekirken.

4) Første behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om ændring af lov om mindstebeholdninger af mineralolie og mineralolieprodukter.

5) Første behandling af lovforslag nr. L 127:

Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet.

6) Første behandling af lovforslag nr. L 117:

Forslag til lov om frit bådeoplæg på offentligt ejede strande.

Af Dohrmann (FP) m.fl.

Medlemmer af folketinget Leif Hermann (SF), Margrete Auken (SF), Alice Faber (SF), Gade (SF) og Ebba Stränge (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af politiets og anklagemyndighedens arbejde ved tilsyn, efterforskning og påtale i miljøsager m.v.

(Beslutningsforslag nr. B 68).

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Leif Hermann (SF):**

Jeg skal hermed på forslagsstillernes vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af politiets og anklagemyndighedens arbejde ved tilsyn, efterforskning og påtale i miljøsager m.v.

(Beslutningsforslag nr. B 68).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Anden behandling af lovforslag nr. L 45:

Forslag til lov om ændring af lov om styrkelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m.fl. (Ændring af klagebehandlingen m.v.).

(Fremsat 31/10 84. Første behandling 16/11 84. Betænkning 24/1 85).

Der var stillet 31 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling**Taanquist (S):**

Socialdemokratiet har fra begyndelsen vist velvilje over for det foreliggende lovforslag. Og det gav vi også udtryk for ved førstebe-

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

[Taanquist]

handlingen. Grunden hertil er ikke nødvendigvis, at vi kan lide de ændringer, der nu foretages i ankerreglerne, men udelukkende det altoverskyggende problem i ankesystemet: de lange ventetider. Problemet med ventetiderne er en alvorlig trussel imod de sociale klienters retssikkerhed.

Nu kan der til gengæld heller ikke gøres mere i retning af at ændre ankerreglerne. Ventetiderne vil i fremtiden være afhængige af administrative procedurer, med andre ord hvor længe ankesagerne skal have lov til at ligge på de forskellige instansers skriveborde, og det bliver i høj grad op til socialministeren. Loven indeholder nemlig nu en bemyndigelse til ministeren, som kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager. Vi er ikke glade for bemyndigelser, men har fundet det nødvendigt i dette tilfælde. Dermed ligger der også et ansvar på socialministeren for, at der netop holdes et vågent øje med de administrative procedurer.

Indtil nu har socialministeren dog i den henseende været uhyre skuffende. Socialministeren vil i sine regler acceptere en ekspeditionstid på ankesager i førsteinstansen på op til 4 uger, og man kan derfor forvente, at ekspeditionstiden også bliver 4 uger. I en række sager vil den endda blive længere.

Vi har ønsket, at det af socialministerens regler skal fremgå, at sagerne skal fremsendes fra førsteinstansen i løbet af 10 dage, og det er et ganske rimeligt forlangende. Det har socialministeren til gengæld totalt afvist, og med en sådan indstilling skal vi nok ikke forvente, at socialministeren bidrager ret meget til at få ventetiderne yderligere nedbragt.

Vi har stillet nogle ændringsforslag, der indebærer, at det ikke er ministeren, men nævnet selv, der afgør, hvilke sager der kan overlades til formandens afgørelse, og dermed har vi også forhindret, at formanden kan lade andre, f.eks. sekretariatslederen, træffe afgørelser på sine vegne.

SF har i sine ændringsforslag yderligere ønsket, at det kun er sager, hvor klageren fuldt ud imødekommes, der kan overlades til formandens afgørelse. Det har vi ikke ønsket, og derfor stemmer vi imod SFs ændringsforslag nr. 5.

SF har yderligere stillet en række ændringsforslag, der i sig selv kunne være rimelige nok, men som efter vores mening vil belaste ankesystemet og dermed være med til at

forlænge ventetiderne urimeligt, og dem stemmer vi altså også imod. Vi stemmer dog for SFs ændringsforslag nr. 3 om, at ankenævnet af egen drift kan optage en afgørelse truffet af det sociale udvalg til undersøgelse.

Vi stemmer imod ændringsforslag nr. 12 fra det radikale venstre. Ændringsforslaget medfører, at enhver ankesag skal behandles i et møde i det sociale udvalg. Dette kan ikke undgå at medføre yderligere forsinkelse af ankesagerne, og det ønsker vi ikke at være med til.

Endelig har vi sammen med SF stillet ændringsforslag nr. 14, 15 og 16, der medfører, at der ikke sker indskrænkninger i retten til at anke sager om børns optagelse i daginstitutioner og om optagelse i daghjem og dagcentre. Dem skal jeg anbefale at man stemmer for.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Det konservative folkeparti ønsker lovforslaget vedtaget uændret. Men vi vil gerne efter en vis periode have oplysning om, hvilke amtsankenævne der har delegeret, hvilke sager delegationen omfatter, og hvorledes ekspeditionstiden er i de forskellige nævne.

Agerschou (SF):

I modsætning til socialdemokratiet har SF ikke på noget tidspunkt vist velvilje over for socialministerens forslag. Det hænger sammen med, at vi mener, at det vigtigste i et hvilket som helst ankesystem er den enkelte borgers retssikkerhed. Det er ikke det, der har været udgangspunktet for dette lovforslag, og det har heller ikke været udgangspunktet for andre forslag, der er kommet fra skiftende socialministre. Her har udgangspunktet tværtimod været et ønske om at begrænse klageadgangen så meget som muligt samt at uddele en mild regn af bemyndigelser.

Derfor, fordi vi altså tager udgangspunkt i borgerens retssikkerhed, foreslår SF, at alle afgørelser skal kunne indbringes for amtsankenævnet. Vi går samtidig ind for, at de forinden forelægges de sociale udvalg til fornyet afgørelse, den såkaldte remonstration.

Vi foreslår endvidere, at den enkelte klager personlig får lejlighed til at forelægge sin sag for amtsankenævnet. Vi er overbevist om, at dette vil udrydde mange misforståel-

[Agerschou]

ser og dermed spare tid både for klageren og for sagsbehandleren. Vi mener desuden, at det er vigtigt, at amtsankenævnet får mulighed for at rådgive klageren om andre måder at løse problemerne på. Også det vil efter vores opfattelse afhjælpe arbejdet i ankesystemet.

I sit lovforslag lagde socialministeren op til en helt ukritisk overførelse af kompetence til formændene for amtsankenævn og revaliderings- og pensionsnævn. Det bliver tilsyneladende noget modificeret, men SF er modstander af dette forhold. Vi ønsker den selvstændige formandskompetence begrænset til de sager, hvor klageren får medhold.

Vi er ikke uenige i de bemærkninger, der kom fra ordførerne for socialdemokratiet om, at de lange ventetider betyder, at retssikkerheden for den enkelte svækkes. Vi mener imidlertid ikke, at konsekvensen skal være en begrænsning af klageadgangen, men tværtimod en effektivisering af ankesystemet, eventuelt ved at systemet tilføres flere ressourcer, plus en afbureaukratisering af systemet, så klageren ikke føler sig afmægtig over for dette apparat. Dette sidste betyder efter vores opfattelse et betydeligt merarbejde for hele ankesystemet.

Aase Olesen (RV):

Allerede ved førstebehandlingen sagde jeg på det radikale venstres vegne, at vi lagde overordentlig megen vægt på at få indført remonstration. Ministeren havde ønsket sig en bemyndigelse til at indføre remonstration, og det kan vi acceptere for så vidt angår amtsankenævn og pensions- og revalideringsnævn, men vi synes, det er meget væsentligt og helt afgørende, at vi sikrer remonstrationen i de sociale udvalg. Det er baggrunden for, at det radikale venstre har fremsat ændringsforslaget, sådan at det af lovteksten kan fremgå, at remonstrationen skal finde sted, og at der skal foretages en fornyet behandling i det politiske udvalg i kommunen.

Vi kan ikke støtte de af SF fremsatte ændringsforslag, og jeg vil gerne sige om ændringsforslag nr. 3, som drejer sig om, at ankenævnet af egen drift kan optage en afgørelse truffet af det sociale udvalg til undersøgelse, at når vi stemmer imod det, sker det ud fra den betragtning, at vi har ankesystemet af hensyn til den enkelte borger. Et

amtsankenævn kan jo tage sager op på generelt plan, på politisk plan osv., og der er ingen grund til at give mulighed for at tage enkeltsager op.

Hvad angår socialdemokratiets ændringsforslag om at begrænse behandlingstiden til 10 dage, så mener vi, at det faktisk er det samme som at lægge en bombe under remonstrationen, for vi ved jo, at de sociale udvalg ikke samles inden for en 10 dages tidsramme, og derfor vil vi stemme imod det.

Derimod stemmer vi for ændringen vedrørende formandsbemyndigelse ud fra den betragtning, at det er afgørende for os, at den bemyndigelse, en formand får til at afgøre sager, er en bemyndigelse, han skal have af sit nævn. Dermed sikrer man sig den politiske dækning og dermed den politiske kontrol af formandsafgørelser.

Tinning (VS):

I VS er vi ikke betænkingsberettigede, så jeg vil ganske kort gøre rede for, hvordan vi har tænkt os at forholde os til samtlige 31 ændringsforslag.

Som vi allerede sagde det under førstebehandlingen, støtter vi ethvert skridt, som drejer sig om at udvide adgangen for den enkelte borger til at klage over trufne afgørelser. Vi støtter ethvert skridt i retning af, at borgeren kan forstå, hvad afgørelserne handler om.

I dag ved vi jo fra forskellige undersøgelser, at et af de helt grundlæggende problemer faktisk er, at systemets afgørelser er totalt uforståelige for den enkelte borger, og vi støtter ikke alene i teorien – det gør regeringen jo også – men i praksis ethvert skridt i retning af afbureaukratisering også af det sociale system. Det kan selvfølgelig være rigtigt, som fru Aase Olesen siger, at hvis man indfører denne 10 dages frist, så kommer man til at kolliderer med den måde, de sociale udvalg normalt arbejder på, men vi ser således på det, at i sådan en kollisionssituation er det ikke den enkelte borger, som må finde sig i at vente noget længere på at få en klar og let forståelig afgørelse, men derimod systemet, som må tilpasse sig den enkelte borgers behov og finde en anden måde at lave en klar og hurtig sagsbehandling på.

På den baggrund kan jeg fortælle, at vi ikke regner med at bruge meget andet end én

[Tinning]

knap under de kommende afstemninger, nemlig den knap man bruger, når man støtter ændringsforslag.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Jeg skal blot komme med to kommentarer. Først til hr. Taanquist, der mente, at det var lidt skuffende, at man ikke kunne sætte fristen ned fra de 4 uger til 10 dage. Som fru Aase Olesen sagde, er baggrunden for denne generelle frist jo netop, at der skal være mulighed for, at man genvurderer sagen. Det vil sige, at hvis man satte fristen så langt ned, som hr. Taanquist ønsker, ville det være det samme som at gøre en remonstrationsordning illusorisk.

Til fru Lizzie Lichtenberg skal jeg kort sige, at jeg selvfølgelig vil finde det naturligt og påkrævet til stadighed at følge, hvordan bemyndigelserne kommer til at fungere i de nævn, vi kender.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Så vidt jeg husker, havde denne regering engang noget, man kaldte en moderniseringsplan, som gik ud på, at den offentlige sektor skulle moderniseres, den skulle afbureaukratiseres, og det skulle være sådan, at systemet i højere grad kom borgerne i møde. Det synes vi i SF er en god idé; derfor har vi bl.a. fremsat en række ændringsforslag i forbindelse med dette lovforslag, der netop går ud på, at systemet skal indrette sig efter borgernes behov.

Jeg var spændt på at høre, hvilke bemærkninger socialministeren havde til disse ændringsforslag. Ikke et ord. Derfor vil jeg gerne spørge socialministeren: har socialministeren opgivet at modernisere den offentlige sektor inden for sit område?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 19 stemte for, 112 imod.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges med 70 stemmer mod 61.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 61 stemte for, 68 imod.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 19 stemte for, 111 imod.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes uden afstemning.

§ 1 med de foretagne ændringer
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13
forkastedes, idet 61 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 14
forkastedes, idet 60 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 15 og 16
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes, idet 19 stemte for, 110 imod.

§ 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9
forkastedes, idet 19 stemte for, 112 imod.

Ændringsforslag nr. 10
forkastedes, idet 19 stemte for, 112 imod.

Ændringsforslag nr. 11
forkastedes, idet 19 stemte for, 111 imod.

Ændringsforslag nr. 12
forkastedes, idet 28 stemte for, 103 imod.

§ 3
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 17-21
forkastedes uden afstemning.

§ 4

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforlag nr. 22-25
forkastedes uden afstemning.

§ 5

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 26-30
forkastedes uden afstemning.

§ 6

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 31 betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsfor-
slag nr. 14-16.

§ 7

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behand-
ling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvilke konsekvenser agter regeringen at drage af betænkningen fra regeringens ungdomsudvalg, og hvilke initiativer agter regeringen at tage i anledning af FN's ungdomsår?«

Af Nørgaard Sørensen (S) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 11/12 84. Fremme af forespørgslen vedtaget 15/1 85).

Begrundelse

Svend Auken (S):

Der er to anledninger til, at socialdemokratiet rejser denne forespørgsel til regerin-

gen om ungdommens problemer. Den første er de fire fyldige rapporter fra regeringens ungdomsudvalg, hvoraf slutrapporten jo kom i oktober sidste år. Den anden anledning er FN's internationale ungdomsår i år. Begge disse begivenheder har regeringen søgt at tone mest muligt ned.

Ungdomsudvalgets rapporter, som efter vores opfattelse repræsenterer et stort og værdifuldt arbejde, har man mødt med fuldstændig eller næsten fuldstændig tavshed, og ungdomsåret har regeringen øjensynlig tænkt sig at anvende til en fortsat svækkelse af ungdomsarbejdsløshedsindsatsen plus visse overvejelser om større medindflydelse til de unge i idrætslivet m.v. Det er helt enkelt for dårligt. Socialdemokratiet håber, at debatten her i dag bliver startskuddet til et grundigt parlamentarisk arbejde om de unges problemer i ungdomsåret med udgangspunkt i rapportererne fra ungdomsudvalget. Anledningen er altså ungdomsbetænkning og ungdomsår, men den egentlige grund til forespørgslen er naturligvis ønsket om at få diskuteret ungdomsproblemerne i sammenhæng og ikke isoleret.

Selv om det er farligt at skære de unge over én kam – hvad man da heller ikke gør i ungdomsudvalgets betænkning – har de fleste unge problemer med at få adgang til de voksnes samfund med hensyn til arbejde, med hensyn til indflydelse. Samfundets døre er lukkede, eller i hvert fald er åbningen kun en sprække. I mange tilfælde er dørene simpelt hen låst. Vi bør alle have en fælles interesse i at lukke dem op.

Her synes det imidlertid, som om regeringspartierne indtager en langt mere negativ indstilling. Man sandsede de lovende ungdomsgarantiforsøg, og lære- og praktikplads-situationen er ikke forbedret siden 1982, der er stadig ca. 14.000 unge, der ikke har fået praktikplads, og til januar stiger tallet igen. Kommunernes indsats er blevet reduceret og vil falde yderligere i år og til næste år. Jobskabelsesloven skal fjernes, uden at man ved, hvad man vil sætte i stedet. Hver tredje ung får stadig ingen kompetencegivende uddannelse.

Eller måske ved de borgerlige alligevel, hvad deres svar er. Med et vist økonomisk opsving er man øjensynlig overbevist om, at de stærke, de veltilpassede unge nok skal klare sig i slagsmålet om at komme ind bag